

<https://doi.org/10.52256/2710-3560.2025.99.09>

УДК 378

Олександра Дубасенюк,
доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри професійно-педагогічної, спеціальної освіти, андрагогіки та управління,
Житомирський державний університет імені Івана Франка
ORCID ID 0000-0002-9447-4527
dubasenyuk@ukr.net

Олена Антонова,
доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри професійно-педагогічної, спеціальної освіти,
андрагогіки та управління, Житомирський державний університет імені Івана Франка
ORCID ID 000-0002-3240-6297
antonova-o@zu.edu.ua

НАУКОВО-МЕТОДИЧНА СПІВПРАЦЯ ЖИТОМИРСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА ТА НАВЧАЛЬНО-НАУКОВО- ВИРОБНИЧОГО КОМПЛЕКСУ «ПОЛІССЯ»: ІСТОРІЯ, ДОСВІД, СУЧАСНІ ВИКЛИКИ

У дослідженні на основі аналізу наукової літератури обґрунтовано особливості науково-методичної співпраці Житомирського державного університету імені Івана Франка та навчально-науково-виробничого комплексу «Полісся» відповідно до Положень, затверджених МОН України. Діяльність ННБК «Полісся» триває понад 20 років і спрямована на реалізацію системи неперервної освіти. У розвитку комплексу можна виділити три етапи: 1) етап становлення і розвитку визначеної співпраці передбачав розробку та підготовку навчально-методичного забезпечення освітнього процесу; стажування співробітників на базах Комплексу; організацію навчальної та педагогічної практики студентів; робота з обдарованою учнівською та студентською молоддю; проведення конференцій, семінарів, «круглих столів», курсів з актуальних проблем освітньої діяльності, підготовка, видання та реалізація практичних рекомендацій, підготовка науково-методичних збірників з досвіду роботи Комплексу; 2) етап практичної співпраці університету та комплексу - проведення значної роботи щодо інтеграції досягнень науки і практики; характерною особливістю співпраці стали виїзні засідання, які дозволили ближче познайомитися з діяльністю кожного закладу – члена Комплексу, проаналізувати здобутки, проконсультуватися щодо запозичення передового досвіду; 3) етап - особливості співпраці університету та Комплексу в умовах сучасних викликів, воєнного стану здійснювався у форматі проведення засідань у режимі ZOOM-конференції. На цій основі представлено методичні рекомендації щодо формування науково-педагогічної спільноти, носія принципово нової освітньої гуманістичної культури. Перспективи подальшої співпраці передбачають зміцнення зв'язків навчальних закладів із підприємствами й роботодавцями, актуалізацію інноваційних методів, форм, технологій, вдосконалення програми працевлаштування випускників та їх правову підтримку.

Ключові слова: науково-методична співпраця, ЖДУ імені І. Франка, навчально-науково-виробничий комплекс «Полісся», етапи співпраці, спільна діяльність, зміст, форми співпраці, засідання комплексу, педагогічна інноватика, сучасні виклики.

Oleksandra Dubaseniuk, Olena Antonova. Scientific and methodological cooperation between Zhytomyr Ivan Franko State University and educational-scientific-production complex «Polissia»: history, experience, modern challenges

The study, based on the analysis of scientific literature, substantiates the features of scientific and methodological cooperation between Zhytomyr Ivan Franko State University and the educational-scientific-production complex «Polissya» (ESPC «Polissia») in accordance with the Regulations approved by the Ministry of Education and Science of Ukraine. The activities of the ESPC «Polissia» have been ongoing for over 20 years and are aimed at implementing a system of continuous sustainable education. Three stages can be distinguished in the development of the complex: 1) the stage of formation and development of a certain cooperation provided for the development and preparation of educational and methodological support for the educational process; internships of employees at the complex's bases; organization of educational and pedagogical practice of students; work with gifted schoolchildren and students; holding conferences, seminars, «round tables», courses on current problems of educational activity, preparation, publication and implementation of practical recommendations, preparation of scientific and methodological collections of works on the experience of the complex; 2) the stage of practical cooperation between the university and the complex – carrying out significant work on the integration of achievements of science and practice; a characteristic feature of cooperation was the field meetings, which allowed to get acquainted with the activities of each institution - member of the complex – in order to analyze achievements, as well as to consult on borrowing best practices; 3) features of cooperation between the university and the complex in the conditions of modern challenges, martial law was carried out in the format of meetings during the ZOOM conferences. On this basis, methodological recommendations are presented for the formation of a scientific and pedagogical community, a carrier of a fundamentally new educational humanistic culture. Prospects for further cooperation include strengthening ties between educational institutions with enterprises and employers, updating innovative methods, forms, technologies, improving the graduate employment program and their legal support.

Key words: *scientific and methodological cooperation, Zhytomyr Ivan Franko State University, educational-scientific-production complex «Polissia» (ECPC «Polissia»), stages of cooperation, joint activities, content, forms of cooperation, complex meetings, pedagogical innovations, modern challenges.*

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. У Законі України «Про освіту» зазначається, що «метою освіти є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, розвиток її талантів, розумових і фізичних здібностей, виховання високих моральних якостей, формування громадян, здатних до свідомого суспільного вибору, збагачення на цій основі інтелектуального, творчого, культурного потенціалу народу, підвищення освітнього рівня народу, забезпечення народного господарства кваліфікованими фахівцями» [1]. У «Національній доктрині розвитку освіти України у XXI столітті» наголошується, що «головна мета української системи освіти – створити умови для розвитку самореалізації кожної особистості як громадянина України, формувати покоління, здатні навчатися впродовж життя, створювати й розвивати цінності громадянського суспільства» [2].

Відтак, у цілому в державних освітніх документах йдеться про цілісний триєдиний розвиток: 1) гармонійної особистості як трансцендентного суб'єкта; 2) громадянина як патріотичного суб'єкта; 3) компетентного фахівця як суб'єкта діяльності. Відповідно цілісний розвиток людини передбачає цілісний й комплексний розгляд зазначеного процесу, коли формування особистості, громадянина і фахівця мають вивчатися спільно у площині загальних методологічних принципів спільного вивчення й аналізу особистісної, ціннісної і діяльнісної життєвих сфер людини.

Аналіз основних досліджень і публікацій із зазначеної проблеми. Окреслена проблема знайшла відображення у наукових роботах українських вчених. Різні аспекти функціонування системи співпраці закладів середньої, фахової передвищої, вищої та післядипломної освіти висвітлені у працях вітчизняних учених А. Алексюка, І. Бежа, С. Гончаренка, І. Зязюна, Л. Лук'янової, Н. Ничкало, О. Плахотнік, В. Радкевич, В. Сагарди. Концептуальні засади розвитку особистості педагога ґрунтовно досліджувалися в працях таких вітчизняних учених: Г. Балл, В. Семиченко, С. Сисоєва. До вивчення феномену педагогічної майстерності зверталися: Є. Барбіна, М. Гриньова, О. Лавриненко.

Так, академік І. Зязюн розвивав концепцію педагогічної майстерності у контексті міждисциплінарного підходу. Особливо цінним у цих наукових пошуках, результатом яких стало видання у 2 томах підручника та монографії «Педагогічна майстерність» за ред. І. Зязюна, є цілісне дослідження проблеми творчої діяльності вчителя [10, с. 252]. Л. Лук'яною доведено, що трансформаційні освітні процеси, прискорення науково-технічного прогресу потребують реалізації

моделі неперервного оновлення знань, яка постає важливою багатоаспектною і багатовимірною проблемою. Представлено результати дослідження освітніх потреб різновікових категорій учителів у контексті вимог ціложиттєвого навчання.

Мета дослідження: проаналізувати особливості науково-методичної співпраці Житомирського державного університету імені Івана Франка та навчально-науково-виробничого комплексу «Полісся» у контексті історико-педагогічного підходу та сучасних викликів.

Виклад основного матеріалу з обґрунтуванням отриманих наукових результатів. У контексті інтегративного міждисциплінарного підходу визначається комплексна, синергетична за своєю сутністю мета неперервного розвитку людини, зокрема і педагога-професіонала, що виявляє метакомплексний характер сучасного педагогічного дослідження. Це передбачає залучення як гуманітарних, так і природничих наукових засад та шляхів дослідження проблеми неперервного розвитку людини (як особистості, професіонала і громадянина), що в ідеалі має поєднувати у загальному дослідницькому просторі точні та гуманітарні науки, філософські і науково-теоретичні стратегії пізнання світу, знаннєво-фактологічний і морально-ціннісний аспекти реальності, навчання та виховання.

Поставлені завдання можуть ефективно реалізуватися завдяки співпраці закладів освіти з підприємствами й роботодавцями у контексті інноваційного консалтингового центру регіону, моделлю якого став Житомирський державний університет імені Івана Франка, та створений на його основі Навчально-науково-виробничий комплекс «Полісся» (далі – ННБК «Полісся»). Згідно з Положенням, затвердженом Міністерством освіти і науки України, ННБК «Полісся» забезпечує координацію спільної діяльності закладів освіти, сприяє впровадженню ступеневої підготовки майбутніх фахівців за наскрізними навчальними планами і програмами та ефективному використанню науково-педагогічних кадрів, навчально-лабораторної та виробничої бази, соціальної інфраструктури; організації підвищення кваліфікації викладачів закладів освіти, спільному проведенню науково-дослідних робіт, апробації та використанню результатів наукових досліджень, розробці навчально-методичного забезпечення тощо (рис. 1).

ННБК «Полісся» об'єднав 21 заклад освіти Житомирської області різних рівнів акредитації – від загальної середньої, фахової передвищої, до вищої освіти та післядипломної педагогічної освіти. Діяльність ННБК «Полісся» триває понад 20 років і спрямована не лише на реалізацію системи неперервної освіти, якісний відбір абітурієнтів для навчання в університеті, а й на започаткування низки важливих комплексних науково-педагогічних проєктів.

У розвитку комплексу можна виділити три етапи.

1. Етап становлення і розвитку. Основними напрямками діяльності ННБК «Полісся» у цей період були: розробка та підготовка навчально-методичного забезпечення освітнього процесу; стажування співробітників на базах Комплексу; організація навчальної та педагогічної практики студентів; робота з обдарованою учнівською та студентською молоддю; проведення конференцій, семінарів, «круглих столів», курсів з актуальних проблем освітньої діяльності, підготовка, видання та реалізація практичних рекомендацій, підготовка науково-методичних збірників з досвіду роботи Комплексу; організація спільних виховних заходів; заслуховування звітів окремих членів Комплексу, факультетів, кафедр, інших структурних підрозділів Комплексу про виконання запланованих спільних навчальних, наукових, виховних заходів.

Діяльність ННБК «Полісся» здійснювалася згідно з планом, який обговорювався та затверджувався головою ради комплексу – ректором університету. Періодично проводилися засідання комплексу, на яких обговорювалися програми спільних наукових досліджень, результати вступних іспитів до університету, питання упровадження модульно-рейтингової системи у навчальний процес; питання щодо особливостей роботи з обдарованою молоддю, проблеми диференційованого підходу в навчальному процесі та інше. Однією з основних форм проведення засідань Комплексу стали «круглі столи» з актуальних проблем освіти, зокрема з тем «Основні засади та способи реалізації освітніх технологій у загальноосвітніх школах та вищих навчальних закладах у контексті Болонського процесу», «Про критерії оцінювання знань випускників ЗОШ і абітурієнтів», «Реалізація ідей педагогіки співробітництва у навчально-виховному процесі», «Зовнішнє незалежне тестування як один з чинників якості освіти» та інші.

Рис. 1. Форми співпраці закладів освіти у межах комплексу «Полісся»

Джерело: авторська розробка

Під час засідань традиційно проводилися презентації наукового та навчально-методичного доробків викладачів університету та навчально-методичного забезпечення закладів освіти – членів комплексу, здійснювалася спільна робота науковців та педагогів у науково-методичних лабораторіях, проводилися спільні міжнародні та всеукраїнські конференції, працювали виставки-презентації творчих робіт учнів закладів освіти тощо.

2. Етап практичної співпраці університету та комплексу.

На цьому етапі здійснювалася значна робота щодо інтеграції досягнень науки і практики. Характерною особливістю співпраці стали виїзні засідання, які дозволили ближче познайомитися із діяльністю кожного закладу – члена Комплексу, проаналізувати здобутки, проконсультуватися щодо запозичення передового досвіду. Так, цікаві зустрічі відбулися у закладах загальної середньої освіти м. Житомира № 3, 23, 25, 33, Комунальному закладі «Житомирський обласний ліцей-інтернат для обдарованих дітей».

Плідною виявилася співпраця зі Звягельським ліцеєм № 11, в якому професор О. А. Дубасенюк виступала науковим консультантом дослідно-експериментальної роботи з проблеми «Реалізація розвитку інноваційного потенціалу вчителів у загальноосвітньому навчальному закладі». Викладачами університету проводилися конференції Всеукраїнського рівня, дискусійні семінари та EdCamp із вчителями, зустрічі зі старшокласниками з актуальних проблем освіти і виховання. Саме тут відбулося і знайомство членів Комплексу з Новою українською школою у грудні 2017 року, оскільки вчителі

ліцею брали участь у підготовці до запуску цієї реформи і готові були продемонструвати реальні результати практичного її впровадження.

Цікавими були засідання у Звягельському медичному фаховому коледжі, де господарі демонстрували використання розробленої ними внутрішньої мережі Інтранет на основі хмарних технологій, досвід застосування сучасних аудіовізуальних засобів навчання, спрямованих на реалізацію пріоритетних напрямів підготовки молодших бакалаврів медичного профілю. А різноманітні засоби квазіпрофесійного навчання (муляжі, фантоми, симулятори тощо) виявилися цікавими і учасникам україно-польської делегації, які відвідали коледж.

Не обійшли увагою члени Комплексу і будинок-музей Лесі Українки у Звягелі, куди було організовано екскурсію.

Традиційними на цьому етапі стали зустрічі з вчителями Радомишльського ліцею №1 ім. Т. Г. Шевченка, де проводилися науково-методичні семінари, виставки учнівської творчості, концертні програми. Неодноразово члени Комплексу, у тому числі разом із польськими колегами, відвідували Музей української домашньої ікони XVII-XX ст., що знаходиться у «Замку Радомисль», і є єдиним у світі музеєм домашньої ікони, найбільшим музеєм ікон у Східній Європі.

Засідання в Олевській гімназії № 1 ознайомило членів Комплексу з особливостями регіону, навчально-виховною роботою гімназії, а лісові Мавки (учительки та учениці гімназії) запросили відвідати Кам'яне село, ов'яне легендами та таємницями.

У Бердичівському педагогічному коледжі відбулася бесіда про особливості фахової передвищої освіти, про роботу і досягнення коледжу, а також було запропоновано відвідати заняття провідних викладачів, щоби ближче зрозуміти атмосферу і традиції закладу.

Під час пандемії COVID-19 на засіданнях комплексу в грудні 2021 року розглядалися питання, пов'язані з упровадженням здоров'язбережувальних стратегій у навчальних закладах комплексу в умовах карантину, інноваційних форм і методів підготовки вчителів до переходу на профільне навчання, проблеми самоорганізації педагогічних працівників у закладах передвищої та середньої освіти як необхідної умови підвищення рівня їх професійної компетентності.

Результати творчої науково-методичної співпраці опубліковано у низці науково-методичних збірників з педагогічної інноватики. Серед них: «Освітні інноваційні технології у процесі викладання навчальних дисциплін» (2004), «Науково-методична співпраця в системі університет – середній та вищий навчальний заклад» (2004), «Інновації в освіті: інтеграція науки і практики» (2014), «Розвиток творчого потенціалу учасників навчально-виховного процесу як запорука якісних змін освітнього середовища навчального закладу» (2016), «Теоретичні і методичні засади розвитку і самовдосконалення особистості педагога-новатора в контексті модернізації нової української школи» (2017) та інші.

Члени Комплексу активно долучалися до діяльності університетського Науково-методичного центру роботи з обдарованою студентською молоддю, а також Науково-методичної лабораторії «Освітньо-виховна система Полісся».

3. Особливості співпраці університету та Комплексу в умовах сучасних викликів, воєнного стану. Засідання у більшості проводилися у режимі ZOOM-конференції. Тематика здебільшого стосувалася проблем адаптації освітнього процесу до умов воєнного стану, підвищення рівня навчальної мотивації здобувачів освіти, а також аналізу особливостей організації підготовки фахівців.

Так, на засіданні комплексу, що відбулося у листопаді 2022 року, було проведено аналіз специфіки функціонування закладів освіти в умовах воєнного стану. У межах заходу розглянуто актуальні можливості застосування технологій дистанційного навчання, а також презентовано нові перспективні спеціальності, що пропонуються в Житомирському державному університеті імені Івана Франка на бакалаврському рівні (014.10 Середня освіта (Трудове навчання та технології), 201 Агрономія (Тепличне господарство), 242 Туризм) та магістерському рівні (014 Середня освіта / Середня освіта (Географія)).

На засіданнях з науковими доповідями виступають представники професорсько-викладацького складу університету та керівники освітніх установ. Так, професор Н. М. Мирончук, використовуючи рефлексивно-ресурсний підхід, актуалізувала проблему особистісного ресурсу педагогічних працівників в умовах сучасних викликів. У її доповіді було розкрито особливості кризових станів особистості педагогів та представлено результати емпіричних досліджень щодо стратегій подолання кризових ситуацій. Директор Звягільського медичного фахового коледжу, кандидат педагогічних наук

О. В. Солодовник, на основі аналізу наукової літератури та практичного досвіду, розглянула можливі шляхи розв'язання окресленої проблеми в контексті діяльності закладу освіти, надавши приклади конкретної підтримки студентів у кризовий період.

Директор ліцею № 10 м. Бердичева Н. І. Рибак висвітлила специфіку організації виховної роботи в закладах середньої та передвищої освіти в умовах воєнного стану. У її виступі було продемонстровано багатоаспектну діяльність педагогічного колективу ліцею у визначеному напрямі, а також волонтерську активність. Заступник директора з навчальної роботи Житомирського коледжу культури і мистецтв ім. І. Огієнка Житомирської обласної ради Н. О. Хом'як презентувала основні напрями воєнно-патріотичного виховання студентів, що ґрунтуються на українських національних традиціях та ідеях видатного українського діяча Івана Огієнка.

Професор І. І. Коновальчук обґрунтував теоретико-методичні засади проблеми впровадження проєктних технологій у закладах освіти, здійснив аналіз їх видів, структури, етапів реалізації та інноваційних підходів. Заступник директора з методичної роботи ліцею № 8 м. Житомира О. Д. Проботюк, спираючись на теорію множинного інтелекту, представила розроблені в освітньому закладі актуальні проєкти всебічного виховання учнів, зокрема патріотичного, та окреслила шляхи їхньої інтеграції в практику навчально-виховного процесу з різними віковими групами учнів.

На засіданні комплексу у березні 2025 року центральною темою обговорення стали актуальні питання адаптації освітнього процесу до умов воєнного стану, підвищення рівня навчальної мотивації здобувачів освіти, а також аналіз особливостей організації вступної кампанії та підготовки фахівців. У заході взяли участь представники різних освітніх інституцій, які презентували власний досвід та науково-практичні розробки з порушених проблем.

Так, заступник директора з навчальної роботи Коростишівського педагогічного коледжу ім. І. Франка Л. В. Голуб та заступник директора з навчально-виховної роботи ліцею №3 м. Житомира О. В. Колесник, сфокусували увагу на безпеці як ключовому детермінанті адаптації освітнього процесу в умовах воєнного конфлікту. Л. В. Голуб наголосила на необхідності впровадження комплексних програм психологічної та соціально-психологічної підтримки з метою мінімізації стресових станів та тривожності серед учнівського й педагогічного контингентів. Окремо підкреслено значущість розвитку волонтерської діяльності як дієвого інструменту соціальної адаптації. О. В. Колесник поділився практичним досвідом організації освітнього процесу у дві зміни як стратегії мінімізації ризиків, зумовлених воєнним станом, а також окреслив комплекс заходів, спрямованих на підтримку учнів у стресових ситуаціях та створення безпечного освітнього середовища.

Доцент кафедри початкової освіти та культури фахової мови ЖДУ імені Івана Франка Н. А. Басюк та директор ліцею №11 Звягельської міської ради А. О. Табакова, присвятили свої виступи аналізу факторів стимулювання пізнавальної активності в умовах сучасних викликів. Н. А. Басюк теоретично обґрунтувала сутності внутрішньої та зовнішньої мотивації, розглянула ключові чинники, форми та методи, що сприяють підвищенню мотивації студентів до навчання. Особливу увагу було приділено стратегічній важливості розвитку самостійності та ініціативності студентів як засобів нівелювання зниження мотивації, викликаного стресом і тривогою. А. О. Табакова акцентувала на ролі педагога як провідного джерела мотивації, запропонувавши ряд практичних методів, зокрема створення ситуацій успіху, застосування бонусних систем за досягнення в олімпіадах, організацію інтелектуальних змагань та стимулювання читачької активності.

Окремим напрямом засідань Комплексу є профорієнтаційна діяльність. Так, відповідальний секретар приймальної комісії ЖДУ імені Івана Франка, М. В. Чайка розкрив специфіку та потенційні складнощі організації вступної кампанії до університету у 2025 році. У виступі було акцентовано на нововведеннях, що враховують сучасні реалії та спрямовані на забезпечення інклюзивності вищої освіти. І. В. Новіцька також присвятила виступ особливостям вступу на третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти – підготовку докторів філософії. Було проаналізовано актуальні нормативні вимоги та перспективи розвитку даного напрямку в контексті сучасних освітніх трансформацій. Н. П. Бірук висвітлила методологічні підходи до підготовки здобувачів освіти за спеціальністю «Середня освіта (технології)». Особливу увагу було зосереджено на застосуванні білінгвальних навчальних занять та проєктно-орієнтованого навчання як ефективних методів формування професійних компетентностей майбутніх педагогів.

Обговорення на засіданнях таких питань підкреслює важливість адаптації освітнього процесу до сучасних викликів, зокрема в умовах воєнного стану. Ключовими висновками стали:

- необхідність забезпечення фізичної та психологічної безпеки учасників освітнього процесу
- важливість розвитку професійних компетенцій педагогів, зокрема інформаційних;
- потреба у впровадженні мотиваційних стратегій для стимулювання пізнавальної активності учнів і студентів.

Результати засідань засвідчують, що ефективна адаптація освітніх установ в умовах воєнного стану можлива лише за умов комплексного підходу, який поєднує безпеку, психологічну підтримку, професійний розвиток і мотиваційні інструменти. Ці рекомендації мають практичне значення для подальшого вдосконалення освітньої політики та практики в умовах сучасних реалій.

Методичні рекомендації. Представлений понад 20-річний досвід науково-методичної співпраці та аналіз наукових джерел дає змогу в умовах сучасних викликів сформулювати відповідні рекомендації. Є нагальна потреба у:

- формуванні професійно-педагогічної спільноти, носія принципово нової освітньої культури, яка ґрунтується на рівні міжнародних і вітчизняних документів про освіту й культуру, що проголошують спільність таких принципів діяльності в сфері освіти, як гуманізація, гуманітаризація, демократизація, толерантність, неперервність та ін.;
- виробленні культурної, концептуальної, технологічної множинності підходів до вирішення проблем освіти в умовах воєнного стану, що вимагає професійно-особистісного самовизначення і соціальної відповідальності за свій вибір;
- розробці сучасного програмно-методичного забезпечення у закладах різного рівня акредитації в умовах цифровізації освітнього середовища з акцентом на професійну підготовку педагога, формування і розвитку його педагогічної майстерності та компетентності;
- створенні авторських педагогічних систем, проєктів з позицій особистісного підходу, що ґрунтуються на досвіді новаторських освітніх закладів та педагогів-новаторів, зокрема, цільової орієнтації на цілісну особистість як самоцінність; змістової – авторизовані варіанти навчальних курсів, орієнтовані на потреби ринку праці, особливості здобувачів освіти та їхні власні особистісні переваги; процесуальний – погодженість методики і змісту, адекватні особистісному розумінню і стилю; професійно-особистісний – актуалізація таких умінь і особистісних якостей, які характеризують унікальність і неповторність освітнього досвіду закладів освіти, особливості підготовки конкурентоспроможних фахівців.

Висновки з дослідження і перспективи подальших розвідок у визначеному напрямі. Таким чином, Житомирський державний університет імені Івана Франка продовжує бути освітнім, культурним та науковим центром Поліського регіону, який через діяльність навчально-науково-виробничого комплексу «Полісся», університетських та міжвідомчих науково-дослідних центрів та лабораторій забезпечує координацію спільної діяльності науковців закладів освіти, дає можливість накопичувати інноваційний довід та впроваджувати сучасні технології в освітню сферу Житомирщини. Така плідна інтегрована міжвишівська співпраця сприяє підвищенню якості професійної і наукової підготовки майбутніх фахівців та забезпечує сприятливі умови для інтеграції Житомирського державного університету ім. І. Франка в європейський освітній та науковий простір. Перспективи подальшої співпраці передбачають зміцнення зв'язків навчальних закладів із підприємствами й роботодавцями, актуалізацію інноваційних методів, форм, технологій в умовах цифрового освітнього середовища. Крім того, передбачено вдосконалення програми працевлаштування випускників, створення нових робочих місць для випускників ЗВО, поглиблення співпраці закладів вищої освіти з навчально-виховними комплексами та їх правову підтримку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://www.google.com/search?q=https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-viii> (дата звернення: 27.04.2025).
2. Про Національну доктрину розвитку освіти: Указ Президента України від 24.01.2002 № 347/2002. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/347/2002> (дата звернення: 27.04.2025).
3. Дубасенюк О. А. Інноваційні навчальні технології – основа модернізації університетської освіти. *Освітні інноваційні технології у процесі викладання навчальних дисциплін: зб. наук.-метод*

праць. / за ред. О. А. Дубасенюк. Житомир: Вид-во ЖДУ, 2004. С. 3–14.

4. Науково-методична співпраця в системі університет – середній та вищий навчальний заклад: зб. наук.-метод. праць. / за ред. О. А. Дубасенюк. Житомир: Вид-во ЖДУ, 2004. 224 с.

5. Коновальчук І. І. Навчально-наукові комплекси як система розвитку інноваційної компетентності педагогів загальноосвітніх навчальних закладів. *Інновації в освіті: інтеграція науки і практики*: зб. наук.-метод. праць. Житомир: Вид-во ЖДУ, 2014. С. 29–55.

6. Дубасенюк О. А. Інноваційні навчальні технології – основа модернізації університетської освіти. *Освітні інноваційні технології у процесі викладання навчальних дисциплін*: зб. наук.-метод. праць. Житомир: Вид-во ЖДУ, 2004. С. 3–14.

7. Про діяльність навчально-науково-виробничого комплексу «Полісся». Науково-методична співпраця в системі університет – середній та вищий навчальний заклад: зб. наук.-метод. праць. / за ред. О. А. Дубасенюк. Житомир: Вид-во ЖДУ, 2004. С. 3–15.

8. Розвиток творчого потенціалу учасників навчально-виховного процесу як запорука якісних змін освітнього середовища навчального закладу: збірник наукових праць / за заг. ред. Л. В. Корінної. Житомир: ЖДУ, 2016. 416 с.

9. Теоретичні і методичні засади розвитку і самовдосконалення особистості педагога-новатора в контексті модернізації нової української школи: зб. наук.-метод. праць / за ред. О. А. Дубасенюк. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2017. 260 с.

10. Mistrzostwo pedagogiczne / pod red. I. A. Ziaziuna. Warszawa : Radom, 2005. 251 s.

REFERENCES

1. Pro osvitu: Zakon Ukrainy vid 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://www.google.com/search?q=https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-viii> (data zvernennia: 27.04.2025). [in Ukrainian].

2. Pro Natsionalnu doktrynu rozvytku osvity: Ukaz Prezidenta Ukrainy vid 24.01.2002 № 347/2002. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/347/2002> (data zvernennia: 27.04.2025). [in Ukrainian].

3. Dubaseniuk O. A. Innovatsiini navchalni tekhnolohii – osnova modernizatsii universytetskoï osvity. *Osvitni innovatsiini tekhnolohii u protsesi vykladannia navchalnykh dystsyplin*: zb. nauk.-metod prats - Educational innovative technologies in the process of teaching academic disciplines: collection of scientific-methodical works. Za red. O. A. Dubaseniuk. Zhytomyr: Vyd-vo ZhDU, 2004. S. 3–14. [in Ukrainian].

4. Naukovo-metodychna spivpratsia v systemi universytet – serednii ta vyshchyi navchalnyi zaklad: zb. nauk.-metod. Prats / za red. O.A. Dubaseniuk. Zhytomyr: Vyd-vo ZhDU, 2004. 224 s. [in Ukrainian].

5. Konoval'chuk I. I. Navchal'no-naukovi komplekсы iak systema rozvytku innovatsijnoi kompetentnosti pedahohiv zahal'noosvitnikh navchal'nykh zakladiv. *Innovatsii v osviti: intebratsiia nauky i praktyky*. Zhytomyr: Vyd-vo ZhDU – Zhytomyr Ivan Franko Publishing House, 2014. C. 29–55. [in Ukrainian].

6. Dubaseniuk O. A. Innovatsijni navchal'ni tekhnolohii – osnova modernizatsii universytets'koï osvity. *Osvitni innovatsiini tekhnolohii u protsesi vykladannia navchalnykh dystsyplin*. Zhytomyr: Vyd-vo ZhDU – Zhytomyr Ivan Franko Publishing House, 2004. S. 3–14. [in Ukrainian].

7. Pro diialnist navchalno-naukovo-vyrobnychoho kompleksu «Polissia». *Naukovo-metodychna spivpratsia v systemi universytet – serednii ta vyshchyi navchalnyi zaklad*: zb. nauk.-metod. prats / za red. O. A. Dubaseniuk. Zhytomyr: Vyd-vo ZhDU, 2004. S. 3–15. [in Ukrainian].

8. Rozvytok tvorchoho potentsialu uchasnykiv navchalno-vykhovnoho protsesu yak zaporuka yakisnykh zmin osvitnoho seredovyshcha navchalnoho zakladu: zbirnyk naukovykh prats / za zah. red. L.V. Korinnoi. Zhytomyr: ZhDU, 2016. 416 s. [in Ukrainian].

9. Teoretychni i metodychni zasady rozvytku i samovdoskonalennia osobystosti pedahoha-novatora v konteksti modernizatsii novoi ukrainskoï shkoly: zb. nauk.-metod. prats / za red. O. A. Dubaseniuk. Zhytomyr : Vyd-vo ZhDU im. I. Franka, 2017. 260 s. [in Ukrainian].

10. Mistrzostwo pedagogiczne / pod red. I. A. Ziaziuna. Warszawa : Radom, 2005. 251 s. [in Polish].

Матеріал надійшов до редакції 29.03.2025